

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РИСУНОК

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)</u>
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “10” вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Рисунок
Викладач (-і)	Корпанюк В.В.
Контактний телефон Викладача	0968752758
Е-mail викладача	korpaniuk.v@gmail.com
Формат дисципліни	денна / заочна
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS; 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=61&id_cou=6669
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться дистанційно та на практичних заняттях в аудиторії згідно розкладу.
2. Анотація до курсу	
<p>« Рисунок » є обов'язковою дисципліною циклу професійної підготовки фахівців IV рівня акредитації «магістр» за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта. "Образотворче мистецтво". Він є своєрідним та незамінним засобом навчальної діяльності педагога, засобом наочної демонстрації, який сприяє пізнанню сутності зображуваного, розкриттю його характерних рис і законом ірностей; сприяє розвитку в учнів спостережливості, логічного, образного мислення та слугує джерелом образотворчих знань.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу - ознайомити студентів з особливостями педагогічного малюнку як дієвого засобу наочного навчання, пізнання його суті та ролі у викладанні образотворчого мистецтва; опанувати специфіку виконання малюнку в загальноосвітній школі; розвинути вміння виконувати малюнку різноманітним і художніми матеріалами на різноманітних поверхнях у процесі навчально-виховної та позакласної роботи з використанням сучасних технологій навчання зі спеціальності.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – завдання рисунку; – роль рисунку у формуванні графічних знань та умінь школярів, підвищенні рівня інтересу до образотворчого мистецтва, мистецької діяльності; – матеріали та інструменти, необхідні для виконання рисунку; – технічні особливості виконання робіт; – методичну послідовність виконання рисунку; <p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виконувати рисунок різними матеріалами на різноманітних поверхнях; – пояснити сутність зображуваного та поетапність його виконання на основі попереднього спостереження зображуваного та акцентуванні уваги на основних деталях; – дотримуватись плановості та послідовності при виконанні рисунку; – конкретизувати основне та вторинне, загострюючи увагу учнів на потрібних акцентах; – враховувати вікову категорію учнів при поясненні поетапності виконання малюнка; – коректно виправляти помилки у роботах школярів; – володіти методичними прийомами, необхідними для виконання та аналізу рисунку; – формувати в учнів практичні навички самостійної роботи. 	
4. Результати навчання (компетентності)	

ЗК 3. Здатність працювати в команді, переконувати та впливати на інших учасників колективу; вміння знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення; здатність мотивувати людей, ставити цілі, обґрунтовувати методи їх досягнення та рухатися до спільної мети.

ЗК 6. Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.

ЗК 9. Розуміння та сприйняття етичних принципів. Дотримання норм професійної етики.

ФК 5. Здатність формувати в учнів і ЗВО вміння користуватися мовою образотворчого мистецтва, виконувати передбачені навчальними програмами завдання.

ФК 8. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами різноманітних мистецьких технік у різних видах та жанрах образотворчого мистецтва.

ФК 9. Здатність до творчості за законами краси, образного сприйняття та аналізу навколишнього; самовдосконалення творчих здібностей, естетичного смаку, естетичних потреб.

ФК 11. Здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виконання творів образотворчого мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну; здатність використовувати базові навички комп'ютерного проектування та комп'ютерної графіки.

ПРН 7. Досконале володіння засобами художньої виразності, різноманітними графічними та живописними техніками, вмінням їх використовувати в створенні художнього образу.

ПРН 10. Уміння здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання, спрямованих на розвиток здібностей учнів та їх виховання.

ПРН 11. Уміння здійснювати моніторинг навчальних досягнень суб'єктів навчання; розробляти різні типи навчальних завдань, відповідних результатам моніторингу.

ПРН 12. Уміння залучати педагогічні технології у навчально-виховний процес; планувати та реалізовувати уроки та навчальні заняття відповідно до обраної технології навчання.

ПРН 14. Здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ і процесів.

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			6		
практичні			54		
самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
I-II	014. 12 СО. ОМ.	I	нормативний		
Тематика курсу					
I семестр					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін виконан ня
1. Поняття про академічний рисунок. 2. Композиція натюрморту. Лінійно-конструктивна побудова форм у просторі. 3. Малювання плоских та об'ємно-просторових предметів у перспективі. Архітектурні форми в інтер'єрі. 4. Ілюзорне зображення гіпсових моделей геометричних форм. 5. Малювання натюрморту. Світлотіньове вирішення форм, узгоджених в контрастах і нюансах ілюзорного простору. 6. Особливості зображення природних форм рослинного і тваринного світу. 7. Академічний малюнок гіпсової голови у складному ракурсі. 8. Архітектурна форма в інтер'єрі у перспективному зображенні. Виконання постановки.	лекційне лекційне практичне практичне практичне практичне практичне	[1, 2, 3, 8, 9] [1, 2, 3, 8, 9, 19] [4, 10, 14, 15,] [4, 7, 9, 11, 17, 19] [3, 6, 8, 11, 12] [2, 6, 9, 11, 12, 19] [2, 8, 9, 11, 13] [2, 8, 9, 10, 11, 17]	Вивчення пропорцій 2 год. Вивчення законів побудови 2 год. Ознайомл. з фаховою літ., 2год. Світлотіньове рішення 4год. Завершення Натюрморту у кольорі 4год. Замальовки з натури(дерева, тварини, комахи) 4год. Гіпсова голова зі зміною ракурсу 6год. Завершення постановки. 6год.	15б. 15б. 10б. 25б. 35б. залік	протягом двох тижні протягом двох тижні протягом двох тижнів протягом трьох тижнів до кінця семестру
II семестр					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання , год	Вага оцінки	Термін виконан ня
1. Особливості педагогічного малюнка. Методика використання засобів педагогічного малюнку у школі. 2. Практика використання засобів педагогічного малювання на уроках. 3. Поетапність демонстрування педагогічних малюнків , послідовність виконання,	лекційне практичне практичне	[1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 19] [1, 2, 6, 8, 9, 19] [1, 2, 3, 7, 8, 9, 19]	Опрацюван ня фахової літ. 2год. Опрацюван ня фахової літ. 2год. Вивчення теорет. матеріалу		

колеристичні матеріали. 4. Виконання педагогічного малюнку предметів геометричних гранчастих і сферичних форм.	практичне	[1, 2, 3, 8, 9, 19]	2год. Замальовки геометр. форм 2год.	5б.	протягом двох тижнів
5. Виконання начерків із застосуванням колористичних художніх та декоративних технік.	практичне	[1, 2, 5, 6, 11, 12]	Начерки 4год.	10б.	протягом двох тижнів
6. Пейзаж з елементами архітектури. Техніка виконання – на вибір.	практичне	[2, 6, 9, 11, 12, 19]	Замальовки пейзажів з архітект.	10б.	протягом двох тижнів
7. Складний натюрморт: об'ємно-просторова передача, лінійно-конструктивна побудова, стан, настрої (крейда, вугіль, сухий пензель, гуаш, акварель).	практичне	[3, 6, 8, 10, 11, 12 17]	4год. Завершення натюрморту 6год.	10б.	протягом трьох тижнів
8. Пропорції та особливості зображення фігури людини. Малювання з натури.	практичне	[2, 8, 9, 10, 11, 17, 19]	Начерки людини у русі 6год.	15б. екзамен	до кінця семестру

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою
	оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичних навичок з тем, включених до змістових модулів) здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виконання практичних робіт, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.
Вимоги до письмової роботи	В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться контрольна робота за матеріалами лекційного курсу.
Семінарські заняття	навчальним планом не передбачені
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль знань з дисципліни проводиться у формі заліку й екзамену. Залік проводиться на останньому занятті за кількістю балів поточного контролю і підсумкової роботи. Екзамен проводиться у комбінованій формі: оцінюванні практичної роботи на кафедральному перегляді.

7. Політика курсу

Політика курсу базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності. У випадку порушень - реагування згідно положень 1, 2 : https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

Обов'язкове виконання практичних завдань. Пропущені лекційні заняття відпрацьовується студентом відповідно до вимог кафедри. Пропущені практичні заняття, незалежно від причин пропуску, студент відпрацьовує в позаурочний час, попередньо узгоджений з викладачем. Слід наголосити, що місія курсу - виявити у студентів бажання свідомого вивчення дисципліни, створити відповідне тло для формування у студентів системи компетентностей, передбачених навчальною програмою. Успішне засвоєння студентами курсу відкриває їм шлях до реалізації власних творчих задумів, а також дає змогу застосовувати набуті знання, уміння й навички в художньо-педагогічній діяльності. Виходячи з цього, поведінка студентів має відповідати високій репутації університету.

8. Рекомендована література

1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доповнене. К.: Вища школа, 2002. 190с.
2. Ли Н. Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка: учебник. М. : ЭКСМО, 2009.480 с.
3. Голубева О. Л. Основы композиции : учебное пособие для вузов. М. : Изд. дом «Искусство», 2004. 120 с. : ил.
4. Книга вчителя дисциплін художньо-естетичного циклу: довідково-методичне видання /Упоряд. М.С.Демчишин; О.В.Гайдамака. – Харків, 2006. – 768 с.
5. Логвиненко Г.М. Декоративная композиция: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности «Изобразительное искусство. М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2008. – 144 с.
6. Масол Л.М., Гайдамака О.В., Белкіна Е.В., Руденко І.В. Методика навчання мистецтва у початковій школі. Харків, 2006. 256 с.
7. Михайленко В.Є. Основи композиції. К.: Каравела, 2004. 304 с.
8. Ростовцев Н.Н. Методика преподавания изобразительного искусства в школе: учебник для студентов худож.-граф.фак. пед. ин-тов. 2-е изд., доп. и перераб. М.: Просвещение, 1980. 239 с.. ил.
10. Ростовцев Н. Н., Терентьев А.Е. Развитие творческих способностей на занятиях рисованием : учебное пособие для студентов худож.-граф.фак. пед. ин-тов. М.: Просвещение, 1987. 167.с.: илл. Сухенько В. О. Рисунок: навчальний посібник. К.: «BONA MENTE», 2004. 184 с., 125 іл.
11. Туманов І. М. Рисунок, живопись, скульптура : теоретико- методологічні основи комплексного навчання : Навчальний посібник / І. М. Туманов. – Львів : Аверс, 2010. – 496
12. Маслов Н. Я. Пленэр : Практика по изобразит. искусству. [Учеб. пособие для студентов худож.-граф. фак. пед. ин-тов].М. : Просвещение, 1984. – 112 с.
13. Нестеренко В.Е. Рисунок головы человека. – Минск, 1992. – 123с.
14. Основи викладання мистецьких дисциплін / За ред. Рудницької О.П. - К., 1998. – 84с.
15. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва. Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін.К : Освіта України, 2008. – 274с.
16. Пасічний А.М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 216 с.
17. Рисунок. Живопись. Композиция : Хрестоматия : [уч. пособие / сост. Н. Н. Ростовцев]. – М. : Просвещение, 1989. – 207 с.
18. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін /О.П.Рудницька. –К.: АПН України, 1998. -183 с.
19. Таранов Н. Н. Основы учебного рисунка и производственной графики : Учеб. пособие / Н. Н. Таранов, С. И. Иванов. – Львов : Свит, 1992. – 208 с.

Викладач: Корпанюк В.В.